

Beleidsplan IBBY-Nederland

2024-2027

“Kinderen zijn mensen met weinig levenservaring. Boeken zijn ontmoetingen en reizen in een notendop. Boeken en kinderen horen bij elkaar, dat is nu belangrijker dan ooit.”

Jacques Dohmen

1. Inleiding

In dit beleidsplan beschrijven we de hoofdlijnen van ons beleid voor de komende vier jaar.

1.1 Doelen van het beleidsplan

Het beleidsplan geeft de hoofdlijnen van het bestuursbeleid en de strategische keuzes daarbinnen aan voor de beleidsperiode 2024-2027. Het gaat om een beschrijving van de verschillende activiteiten van de stichting IBBY-Nederland en de visie die daaraan ten grondslag ligt. In het beleidsplan wordt aangegeven waar we ons als bestuur de komende jaren op willen richten.

Naast de organisatiestructuur worden in het beleidsplan de gewenste ontwikkelingen ten aanzien van de volgende aspecten beschreven:

- IBBY nationaal;
- IBBY International;
- de studie van de kinder- en jeugdliteratuur.

In de beschrijving van de ontwikkelingen en keuzes op de genoemde gebieden zijn de statuten van de stichting leidend. Om deze reden worden de activiteiten rondom de studie van de kinder- en jeugdliteratuur afzonderlijk weergegeven in dit beleidsplan, ondanks dat zij een duidelijke relatie hebben met de (inter)nationale activiteiten.

Bij het ontplooiën van nieuwe activiteiten naast de jaarlijks terugkerende kernactiviteiten wordt steeds gekeken naar de haalbaarheid en of deze extra activiteiten of samenwerkingen kostendekkend kunnen zijn. Bij dergelijke activiteiten wordt waar mogelijk gezocht naar eenmalige projectsubsidies via fondsen, worden extra donaties van vrienden of organisaties ingezet of, indien het bestuur hiermee instemt, kan voor een deel aanspraak gemaakt worden op de reserves van de stichting.

1.2 Looptijd en evaluatie van het beleidsplan

Het beleidsplan gaat over de huidige beleidsperiode van vier jaar, d.w.z. 2024 tot en met 2027. Het beleidsplan is in de komende jaren het referentiekader voor de voorbereiding, de ontwikkeling, de uitvoering en de evaluatie van het beleid binnen de stichting. Op grond van argumenten kan er afgeweken worden van de geformuleerde hoofdlijnen. Indien nodig kan het plan gedurende de beleidsperiode op onderdelen bijgesteld worden of kunnen zaken wanneer nodig worden verduidelijkt en aangevuld. Dit gebeurt op basis van evaluatie van het lopende beleid en op basis van interne en externe ontwikkelingen.

2. Missie, visie en doelstellingen IBBY International en IBBY-Nederland

De Stichting IBBY-Nederland is de nationale sectie van de *International Board on Books for Young People* (IBBY), een non-profitorganisatie die in 1953 is opgericht in Zwitserland. Wereldwijd zijn meer dan tachtig landen aangesloten bij IBBY.

Het is de missie van IBBY International om elk kind wereldwijd toegang te geven tot boeken van hoge kwaliteit. Boeken waarin kinderen zichzelf kunnen herkennen en boeken als raam naar de wereld. Deze missie komt voort uit de overtuiging dat elk kind het recht heeft om een lezer te worden en dat kinderboeken bruggen kunnen bouwen tussen mensen en culturen.

De doelstellingen van IBBY International zijn:

- het bevorderen van internationaal begrip door middel van kinderboeken;
- kinderen overal ter wereld toegang geven tot boeken van hoge literaire en artistieke kwaliteit;
- het stimuleren van publicatie en verspreiding van kwaliteitsliteratuur;
- het ondersteunen van leesbevorderingsprojecten en organisaties die zich bezighouden met kinderen en boeken;
- het stimuleren van (wetenschappelijk) onderzoek op het gebied van kinderliteratuur;
- de rechten van het kind beschermen en handhaven overeenkomstig het VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

IBBY International stimuleert de internationale uitwisseling, verspreiding en publicatie van kinder- en jeugdliteratuur van hoge kwaliteit onder andere door het organiseren van internationale prijzen zoals de H.C. Andersen Awards en het samenstellen van boekencollecties en reizende tentoonstellingen, zoals de Honour List, de Silent Book-collectie en de collectie Outstanding Books for Young People with Disabilities.

IBBY International is de overkoepelende organisatie, waarvan op dit moment 82 nationale secties verspreid over de hele wereld lid zijn. Samen vormen de nationale secties een internationaal netwerk van professionals op het gebied van leesbevordering, kinder- en jeugdliteratuur en gerelateerde werkvelden. Meer informatie over IBBY International is te vinden op www.ibby.org.

Elke nationale sectie heeft dezelfde missie als IBBY International, maar vult dit op verschillende manieren in, passend bij de context en de infrastructuur van organisaties en instanties op het gebied leesbevordering en kinder- en jeugdliteratuur in dat land.

IBBY-Nederland realiseert haar doelstellingen onder meer door:

- het verschaffen van informatie en documentatie over (de studie van) kinder- en jeugdliteratuur, door het organiseren van de jaarlijkse Boek&groetmiddag en de studiemiddag, door het versturen van nieuwsbrieven en persberichten en door het bijhouden van een website en social media;
- het mede-organiseren van de Annie M.G. Schmidtlezing;
- het verzorgen van de organisatie, jurering, toekenning en uitreiking van de Jenny Smelik-IBBY Prijs voor culturele diversiteit in kinder- en jeugdliteratuur;
- het stimuleren van de (wetenschappelijke) studie van kinder- en jeugdliteratuur, o.a. door het verzorgen van de organisatie, jurering, toekenning en uitreiking van de Miep Diekmann Thesisprijs voor de beste masterthesis over kinder- en jeugdliteratuur;
- het verzorgen van de selectie van de Nederlandse inzendingen voor de Biennial of Illustrations in Bratislava en andere internationale tentoonstellingen;
- het verzorgen van voordrachten voor internationale prijzen voor kinder- en jeugdliteratuur en leesbevordering, zoals de H.C. Andersen Awards en de Astrid Lindgren Memorial Award;
- het verzorgen van Nederlandse inzendingen voor internationale boekencollecties en reizende tentoonstellingen, zoals de Honour List, de Collectie Outstanding Books for Young People with Disabilities en de Silent Book-collectie;
- het samenstellen, beschikbaar maken en actueel houden van boekenlijsten met titels over verschillende maatschappelijke thema's, titels waarin diversiteit en inclusie een vanzelfsprekende factor zijn. Voorbeelden hiervan zijn de lijsten voor de SDG-Boekenclub, queerkinderboeken.nl en lijsten op basis van de longlists van de Jenny Smelik-IBBY Prijs.
- het bijdragen aan nationale en internationale leesbevorderingsprojecten, zowel financieel als met kennis en expertise, o.a. door vriendschapsbanden met andere IBBY-secties
- het (mede)organiseren van projecten op het gebied van kinder- en jeugdliteratuur en leesbevordering samen met partners uit het kinder- en jeugdboekenveld, zoals het oprichten van de Nederlandse SDG-Boekenclub, deelname aan het project *Een boek voor jou* en de organisatie van International Children's Book Day 2025;

- het (laten) samenstellen en publiceren van titellijsten van boeken van hoge kwaliteit in talen die door nieuwkomers worden gesproken, zoals het overzicht van boeken en projecten voor gevluchte kinderen uit Oekraïne.
- het ondersteunen van het 'Aussenlektorat' voor de Nederlands- en Friestalige kinder- en jeugdliteratuur aan de Internationale Jugendbibliothek München;
- het versterken van het internationale netwerk door deelname aan internationale IBBY-congressen.

IBBY-Nederland onderscheidt zich van andere organisaties die zich bezighouden met jeugdliteratuur in Nederland door:

- zich specifiek te richten op kinderen die niet vanzelfsprekend met boeken in aanraking komen;
- zich ervoor in te zetten dat zoveel mogelijk lezers toegang krijgen tot boeken van hoge kwaliteit;
- boeken te zien als een middel om (internationaal) bruggen te bouwen tussen verschillende mensen en culturen;
- onderdeel te zijn van een internationaal leesbevorderingsnetwerk waarmee wordt samengewerkt en kennis wordt uitgewisseld.

IBBY-Nederland is een intermediaire organisatie die als enige leesbevorderingsorganisatie in Nederland een directe koppeling maakt met de rechten van het kind. Als zodanig is IBBY ook actief betrokken bij projecten in Nederland voor kinderen met minder kansen, zoals kinderen in azc's. IBBY gebruikt de donaties van haar vrienden (donateurs) om (internationale) leesbevorderingsprojecten te ondersteunen.

Dankzij het internationale netwerk wordt IBBY regelmatig betrokken of om advies gevraagd wanneer het gaat om titellijsten van anderstalige boeken (Arabisch, Tigrinya, Farsi, etc.). Hier is vanuit bibliotheken, POI's, onderwijs en initiatieven voor nieuwkomers steeds meer vraag naar.

De Code Diversiteit & Inclusie

IBBY-Nederland wil inclusief en divers zijn. Zoals beschreven in de Cultuurmonitor is het belangrijk dat een culturele organisatie zich richt op mensen met een diverse (culturele) achtergrond, beperking(en) en diversiteit op het gebied van gender, seksualiteit, religie, sociaaleconomische positie, opleidingsniveau, politieke voorkeur en leeftijd. IBBY streeft naar diversiteit en inclusie bij al haar activiteiten en uitingen. Ook in de samenstelling van haar bestuur en de verschillende jury's is diversiteit een streven.

Met de Jenny Smelik-IBBY Prijs wil IBBY-Nederland culturele diversiteit in jeugdliteratuur aanmoedigen en op deze manier een inclusief boekenaanbod bevorderen waarin elk kind zich kan herkennen. Voor de tweejaarlijkse prijs komen kinder- en jeugdboeken in aanmerking waarin (culturele) diversiteit een vanzelfsprekende rol speelt en waarin het beeld van de verschillende culturen opbouwend in plaats van problematiserend is. Bovendien nomineert IBBY-Nederland Nederlandse boeken voor de Outstanding Books for Young People with Disabilities, een internationale collectie voor en over kinderen met een beperking. In de vorige beleidsperiode droeg IBBY-Nederland bij aan queerkinderboeken.nl door printbare titellijsten samen te stellen met een uitgebreide selectie van boeken in de categorieën liefde, gender, regenbooggezinnen en non-fictie over queeronderwerpen. In deze beleidsperiode zal er gewerkt worden aan het toegankelijk maken en aanvullen van boekenlijsten over bovenstaande thema's en aan titellijsten met boeken in verschillende talen. Met deze lijsten wil IBBY bibliothecarissen, leesconsulenten, leerkrachten, ouders en anderen ondersteunen bij het vinden van het juiste boek voor elk kind en voor elke gelegenheid.

3. Organisatiestructuur van de stichting

Voor het voldoen van het lidmaatschap van IBBY International en het bereiken van de hierboven geformuleerde en toegelichte doelstellingen, vraagt IBBY jaarlijks een subsidie aan bij het Nederlands Letterenfonds. Het lidmaatschap van IBBY International geeft IBBY-Nederland onder andere de mogelijkheid om kandidaten en boeken te nomineren voor de internationale prijzen, collecties en tentoonstellingen.

IBBY-Nederland kent een bestuur van minimaal vijf en maximaal zeven bestuursleden. Het bestuur bestaat uit een voorzitter, een secretaris, penningmeester, twee bestuursleden die verantwoordelijk zijn voor de communicatie en twee algemene bestuursleden, van wie een diversiteit en inclusie als speerpunt heeft en de andere verantwoordelijk is voor ledenwerving en het contact met de vrienden van IBBY

De secretariële taken worden door een externe bestuurssecretaris uitgevoerd. Daarnaast huurt IBBY-Nederland haar als freelance projectleider in om het omvangrijke takenpakket uit te voeren van het schrijven en samenstellen van nominatierapporten voor de internationale prijzen, het verzorgen van inzendingen voor boekencollecties en tentoonstellingen, het organiseren van de Jenny Smelik-IBBY Prijs en de Miep Diekmann Thesisprijs, het begeleiden van stagiairs van de internationale Master Jeugdliteratuur van de Universiteit van Tilburg en het delen van kennis over bijv. anderstalige titellijsten met samenwerkingspartners. In deze beleidsperiode zal dit takenpakket mogelijk over meerdere freelancers verdeeld worden, wanneer de huidige projectleider haar taken overdraagt.

De voorzitter, secretaris/penningmeester en de communicatiebestuursleden ontvangen jaarlijks vacatiegeld van 750 euro, de twee algemene bestuursleden krijgen 500 euro. Daarnaast ontvangt de bestuurssecretaris als externe vrijwilliger 1000 euro vrijwilligersvergoeding.

De donateurs van de stichting IBBY-Nederland worden 'vrienden van IBBY' genoemd. Zij steunen IBBY-Nederland met een jaarlijkse donatie van minimaal 30 euro voor individuen en 95 euro voor organisaties. De donatie van de vrienden wordt alleen gebruikt om leesbevorderingsprojecten te ondersteunen. Enkele vrienden van IBBY participeren ook binnen verschillende projecten van IBBY, hebben zitting in jury's of in de kascommissie.

4. Activiteiten nationaal 2024-2027

4.1 Jenny Smelik-IBBY Prijs

De Jenny Smelik-IBBY Prijs wordt toegekend aan schrijvers en illustratoren van kinder- en jeugdboeken waarin culturele diversiteit een vanzelfsprekende rol speelt en waarin het beeld van de verschillende culturen opbouwend in plaats van problematiserend is. De prijs is in 1983 voor het eerst uitgereikt en sinds 1998 wordt deze tweejaarlijks toegekend. In deze beleidsperiode zal de prijs in 2024 en 2026 uitgereikt worden.

De prijs bedraagt 2.000 euro voor de schrijver en/of illustrator van het winnende boek. Daarnaast is er een tweede prijs (de eervolle vermelding) ter waarde van 500 euro. Sinds 2020 werkt de prijs met een longlist en een shortlist, om meer aandacht te genereren voor de prijs.

De jury van de Jenny Smelik-IBBY Prijs bestaat uit vijf personen uit het boekenvak, zoals boekverkopers, mensen uit het onderwijs, recensenten, en één lid van het bestuur van IBBY-Nederland. De jury wordt samengesteld door het bestuur van IBBY, waarbij wordt gestreefd naar een zo divers mogelijke samenstelling. Elk jurylid mag maximaal twee keer zitting hebben in de jury. De jury wordt begeleid door de bestuurssecretaris/projectleider, die uitgeverijen uitnodigt om boeken in te zenden die verschenen zijn in de twee voorafgaande jaren. Ook Nederlandstalige of tweetalige boeken die in Aruba, Curaçao, Sint Maarten, Caribisch Nederland, Suriname of België zijn gepubliceerd komen in aanmerking. Daarnaast kan de jury boeken opvragen die niet zijn ingezonden.

De jury beoordeelt de groslijst en komt daarbij tot een longlist en een shortlist, waaruit het winnende boek en de eervolle vermelding worden gekozen.

In haar beoordeling kijkt de jury naar boeken die een bijdrage leveren aan culturele diversiteit in de jeugdliteratuur door:

- 1) over een bepaalde (in de Nederlandstalige jeugdliteratuur minder vertegenwoordigde) cultuur te gaan en/of
- 2) binnen het boek een diversiteit aan culturen te laten zien, zoals we die ook in de samenleving zien.

Dit kunnen boeken zijn die:

- een verhaal vertellen uit een in de Nederlandstalige jeugdliteratuur minder vertegenwoordigde cultuur (de culturele context is het thema / een van de thema's);
- zich afspelen in een in de Nederlandstalige jeugdliteratuur minder vertegenwoordigde cultuur (de culturele context is achtergrond / geen nadrukkelijk thema);
- d.m.v. personages en/of illustraties de diversiteit aan culturen in een samenleving weergeven, niet alleen bij de figuranten, maar juist ook in de keuze van hoofdpersonages.

Het prijzengeld wordt onttrokken aan de rente van het legaat van Jenny Smelik-Kiggen. Aangezien de ontvangen rente hiervoor niet toereikend blijkt en er de afgelopen jaren ingeteerd is op het vermogen van het legaat, zal er in deze beleidsperiode voor het eerst een inschrijfgeld gevraagd worden aan de inzendende uitgevers van 25 euro per boek. Hiermee kan ook de organisatie van de prijs worden bekostigd.

De prijsuitreiking vindt plaats tijdens IBBY-boek&groetdag in het najaar. In aanloop naar de uitreiking zullen de longlist en shortlist via de nieuwsbrief en website bekendgemaakt worden en wordt via verschillende kanalen de publiciteit gezocht, om zo meer aandacht voor de prijs te generen.

In de beleidsperiode 2024-2027 zal worden gezocht naar een partner buiten het letterenveld, om zo de prijs ook bij andere groepen bekendheid te geven.

4.2 Miep Diekmann Thesisprijs

De Miep Diekmann Thesisprijs voor jeugdliterair onderzoek is in 2014 voor het eerst uitgereikt door Miep Diekmann zelf. Het instellen van de prijs is een uitvloeisel van een deel van de doelstelling van IBBY: *'het stimuleren van de (wetenschappelijke) studie van kinderen jeugdliteratuur.'* De Miep Diekmann Thesisprijs wordt tweejaarlijks uitgereikt aan de auteur(s) van de beste Nederlands- of Engelstalige masterthesis over kinder- en jeugdliteratuur. Onderwerpen kunnen zowel literatuurtheoretisch als -historisch van aard zijn. De prijs bedraagt 750 euro. Naast het toekennen van de prijs zijn twee eervolle vermeldingen mogelijk. De oproep tot inzending van scripties die in de twee voorafgaande academische jaren zijn geschreven wordt breed gedeeld via universiteiten in Nederland en Vlaanderen. Internationale studenten van Vlaamse en Nederlandse universiteiten kunnen ook deelnemen en worden expliciet uitgenodigd om hun scriptie in te zenden.

De jury wordt samengesteld door het bestuur van IBBY en bestaat uit drie leden die zich bij voorkeur bezighouden of hebben gehouden met de wetenschappelijke studie van de kinder- en jeugdliteratuur.

De thesisprijs zal in deze beleidsperiode worden uitgereikt in 2024 en 2026, tijdens de jaarlijkse studiemiddag in het voorjaar.

4.3 Boek&groetdagen en studiemiddagen

Op de IBBY-boek&groetdag staan lezingen en presentaties op het programma over actuele en voor IBBY relevante thema's, zoals diversiteit in jeugdliteratuur. Sprekers zijn professionals uit het veld. De Boek&groetdag vindt jaarlijks plaats in het najaar. Bij de studiemiddagen in het voorjaar ligt de nadruk op recent wetenschappelijk onderzoek. Daarnaast vinden de prijsuitreikingen van bovengenoemde prijzen plaats tijdens deze middagen en is er ruimte voor ontmoeting.

Beide middagen vinden plaats bij instellingen die om niet de accommodatie beschikbaar stellen. De middagen zijn gratis toegankelijk voor vrienden van IBBY en hun introducés.

- Jaarlijks wordt een kleine commissie van bestuursleden benoemd die een programma voor de studiemiddag of Boek&groetdag maakt en voorlegt aan het IBBY-bestuur.
- Tijdens elke Boek&groetdag doet het bestuur verslag van de activiteiten en gesteunde projecten van dat jaar.

4.4 SDG-Boekenclub

Op 30 november 2023 is de Nederlandse SDG-Boekenclub officieel gelanceerd. De SDG-Boekenclub is een bijzondere boekenclub, speciaal opgericht om kinderen en jongeren door boeken kennis te laten maken met de principes van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen. Deze Sustainable Development Goals (SDG's) zijn in 2015 door de Verenigde Naties vastgesteld als doelstellingen voor een duurzamere wereld in 2030.

De SDG-boekenclub publiceert een zorgvuldig samengestelde leeslijst van vooral Nederlandse auteurs waar kinderen, jongeren, ouders, leerkrachten en leesconsulenten mee aan de slag kunnen. De lijsten zijn verdeeld in de leeftijdscategorieën 6-9 jaar, 9-12 jaar en 12-15 jaar.

Met deze boeken leren kinderen meer over de wereld om hen heen en de zeventien doelen om van de planeet een betere plek te maken. Op de website staan tips voor activiteiten en gesprekken rondom de boeken voor thuis, in de bibliotheek en op school.

De Nederlandse versie van de SDG-Boekenclub kon tot stand komen dankzij een intensieve samenwerking van NDB-Biblion/Skillsdojo, de GAU (Groep Algemene Uitgevers), IPA (International Publishers Association), IFLA (International Federation of Library Associations) en IBBY-Nederland.

De lijst is samengesteld door een selectiecommissie van IBBY-Nederland. In de komende beleidsperiode zal IBBY-Nederland de lijst blijven onderhouden en daaruit voortvloeiende activiteiten ondersteunen.

4.5 International Children's Book Day 2025

International Children's Book Day werd in 1967 ingesteld door IBBY International om de liefde voor lezen uit te dragen en mensen over de hele wereld te inspireren het kinderboek te vieren. Hiervoor werd de geboortedag van Hans Christian Andersen (1805 - 1875) gekozen. Wereldwijd vinden er op en rond deze dag allerlei activiteiten voor kinderen plaats, in bibliotheken, op scholen en in kinderboekhandels.

Elk jaar krijgt een andere nationale sectie van IBBY de mogelijkheid om de sponsor te zijn van deze dag door het maken en verspreiden van een poster met een boodschap die het lezen van kinderboeken promoot. IBBY-Nederland heeft zich kandidaat gesteld en is uitgekozen om in 2025 International Children's Book Day te organiseren en deze dag hiermee in Nederland op de kaart zetten. Dit is ook een gelegenheid om IBBY-Nederland meer bekendheid te geven in het Nederlandse letterenveld.

IBBY-Nederland heeft als boodschap een strofe van een gedicht van Rian Visser uitgekozen en illustrator Janneke Ipenburg gevraagd om hier een poster bij te ontwerpen. De poster zal wereldwijd verspreid worden onder alle IBBY-secties en daarnaast in Nederland aangeboden worden aan bibliotheken, boekwinkels en scholen. Rian Visser zal lesmateriaal bij de poster ontwerpen, dat zowel nationaal als internationaal gebruikt kan worden. Voor deze activiteit zullen fondsen geworven worden, een enkele sponsor heeft al toegezegd.

4.6 Vrienden van IBBY

IBBY telt circa 300 vrienden. De vrienden van IBBY zijn voor de stichting IBBY-Nederland erg belangrijk. Zij bepalen het draagvlak van de activiteiten van IBBY-Nederland. Interactie met de vrienden vindt plaats op de eerdergenoemde studie- en Boek&groetdagen en via de nieuwsbrief, de website en sociale media. De bijdrage van vrienden wordt uitsluitend gebruikt om projecten te ondersteunen. Deze bijdrage, die jarenlang hetzelfde was, wordt vanaf 2024 verhoogd van 20 euro voor individuen / 70 euro voor instellingen naar respectievelijk 30 euro en 95 euro. Om het donateurschap een duidelijke meerwaarde te geven hebben de vrienden samen met een introductie gratis toegang tot de studiemiddag en de Boek&groetdag.

In deze beleidsperiode hebben we voor het eerst een bestuurslid dat zich gaat wijden aan werving en relatiebeheer van donateurs. Door de zichtbaarheid van de stichting te vergroten en daarnaast te streven naar grotere betrokkenheid van vrienden, hoopt het bestuur dat de stichting meer gaat leven onder bestaande vrienden en het aantrekkelijker wordt voor nieuwe geïnteresseerden om vriend van IBBY te worden en te blijven. Bij bepaalde activiteiten kunnen vrienden van IBBY die graag meer voor de stichting willen doen ingezet worden, zoals bij het voorbereiden van voordracht dossiers voor internationale prijzen, bij het schrijven van verslagen van activiteiten en bij het nomineren van boeken voor de internationale collecties.

4.7 Promotie van activiteiten en IBBY-doelstellingen

IBBY-Nederland hecht eraan om een goede band te onderhouden met haar donateurs en overige contacten.

- In de komende beleidsperiode wordt de website vernieuwd, zodat die beter vindbaar is en voldoet aan de eisen van deze tijd.
- IBBY-Nederland is actief op Facebook, Instagram en X.
- Tenminste vier keer per jaar verschijnt er een digitale nieuwsbrief.
- Bij bekendmakingen van o.a. nominaties, bekroningen en ander belangrijk nieuws verstuurt IBBY een persbericht aan 750+ ontvangers.

In verband met het streven naar bredere bekendheid is de nieuwsbrief ook voor niet-donateurs bekend gemaakt en zijn de studiemiddagen en Boek&groetdagen ook voor niet-IBBY-vrienden toegankelijk. Zij betalen hiervoor entree.

4.8 Andere projecten en nieuwe samenwerkingen

- IBBY doneert boeken die ingezonden zijn voor prijzen en tentoonstellingen aan azc's en schoolbibliotheken. Hiervoor zullen in deze beleidsperiode nieuwe partners worden gezocht, zoals voedselbanken en organisaties die actief zijn op azc's.
- IBBY wordt partner bij een stand van zaken-onderzoek naar culturele diversiteit in Nederlandse jeugdliteratuur, in samenwerking met o.a. Stichting Lezen en Ani's World. Deze plannen zijn nog in een vroeg stadium en zullen in de loop van de beleidsperiode verder vorm krijgen.
- In deze beleidsperiode wordt verder onderzoek op welke wijze IBBY-Nederland een bijdrage kan leveren aan leesbevordering in Caribisch Nederland. We praten met verschillende partners die de eilanden goed kennen en hier actief zijn, zodat duidelijk wordt waar de meerwaarde van IBBY zou kunnen liggen.
- IBBY gaat het beschikbaar stellen van titellijsten op het gebied van diversiteit en meertaligheid uitbreiden, o.a. door meer anderstalige titellijsten aan te bieden en alle lijsten beter vindbaar te maken op één pagina op de website. Voor de anderstalige titellijsten wordt de samenwerking gezocht met Tilburg University and de internationale studenten (zie het volgende punt).
- IBBY zal opnieuw een of twee stagiairs van de internationale Erasmus Mundus opleiding Children's Literature, Culture and Media aan Tilburg University begeleiden. Zij worden o.a. ingezet bij het samenstellen van titellijsten in hun eigen taal.

5. Activiteiten internationaal 2024-2027

5.1 Voordrachten voor internationale prijzen

IBBY-Nederland verzorgt de voordrachten voor enkele belangrijke internationale prijzen voor kinder- en jeugdliteratuur. Hiermee brengt IBBY-Nederland Nederlandse auteurs en illustratoren internationaal onder de aandacht. Bij de voordrachten wordt samengewerkt met uitgevers, die boeken en andere materialen beschikbaar stellen. In de basissubsidie van

het Nederlands Letterenfonds is een deel gereserveerd voor de voordrachten van de Hans Christian Andersen Awards en de Honour List.

- In 2025 en 2027 zal IBBY-Nederland weer de nominaties verzorgen voor de H.C. Andersen Awards en de Honour List (van 2026 en 2028).
- In de periode 2024 – 2027 zal IBBY-Nederland jaarlijks de voordracht voor de ALMA (Astrid Lindgren Memorial Award) verzorgen. Deze Zweedse prijs wordt ook wel de Nobelprijs van de jeugdliteratuur genoemd.
- In de periode 2024 - 2027 zal IBBY-Nederland tweejaarlijks boeken nomineren voor de internationale IBBY-collecties 'Outstanding Books for Young People with Disabilities' (Canada) en tekstloze prentenboeken voor het project *Silent Books. From the world to Lampedusa and back* (Italië).
- In de periode 2024 – 2027 zal IBBY-Nederland tweejaarlijks de voordrachten voor de IBBY-Asahi Reading Promotion Award en de IBBY iREAD Outstanding Reading Promoter Award verzorgen.

Uitgevers gebruiken in hun publiciteit en in hun internationale contacten de nominaties en prijzen van de ALMA en de H.C. Andersen Awards, de IBBY Honour List en de Outstanding Books for Young People with Disabilities. De nominaties die IBBY-Nederland verzorgt worden vaak genoemd bij de lijst met bekroningen en prijzen van schrijvers en illustratoren en gelden ook als aanbeveling "Shortlist H.C. Andersen Award" of "Genomineerd voor de Astrid Lindgren Memorial Award", bijvoorbeeld. Er zijn meerdere Nederlandse auteurs/illustratoren die de H.C. Andersen Award hebben gewonnen en op de shortlist hebben gestaan.

De boeken die genomineerd worden voor de Honour List, de Outstanding Books en de Silent Books reizen de hele wereld over als onderdeel van tentoonstellingen, die o.a. te zien zijn op verschillende (kinder)boekenbeurzen en worden daarna onderdeel van de permanente collectie van zeven verschillende bibliotheken wereldwijd. De Nederlandse jeugdliteratuur wordt zo op veel plaatsen zichtbaar.

5.2 Biennial of Illustrations Bratislava en andere internationale tentoonstellingen

Al enkele decennia verzorgt IBBY-Nederland de selectie en inzending voor de *Biennial of Illustrations Bratislava (BiB)*. Die vindt om het jaar plaats in Bratislava in Slowakije. Tijdens de Biënnale wordt de prestigieuze Grote Prijs, ter waarde van 3.000 dollar,

uitgereikt, samen met vijf Gouden Appels en vijf Medailles voor de beste illustraties uit de tentoonstelling.

Het bestuur van IBBY-Nederland stelt de selectiecommissie samen uit professionals uit verschillende gebieden van het werkveld. Zo bestond die in 2023 uit een kinderboekhandelaar, een jeugdbibliothecaris, een grafisch vormgever/boekontwerper en een basisschoolleerkracht. Tenminste een lid van de selectiecommissie is ook lid van het bestuur van IBBY. Voor de verzending van de originele illustraties werkt IBBY-Nederland samen met het Nederlands Letterenfonds.

Ook hiermee zet IBBY-Nederland Nederlandse illustratoren op de internationale kaart. Uitgevers gebruiken de BiB-nominaties en prijzen in hun publiciteit en in hun internationale contacten.

In 2025 en 2027 zal IBBY-Nederland de selectie en inzending van de Nederlandse illustratoren verzorgen.

IBBY-Nederland zal in voorkomende gevallen steeds bekijken of er ook ingezonden kan worden voor andere internationale prijzen. Als er individueel kan worden ingestuurd, zullen deze mogelijkheden via de website, sociale media en een speciale mailinglijst voor geïnteresseerde illustratoren onder de aandacht worden gebracht.

5.3 IBBY-vriendschapsbanden

Om *'de (inter)nationale verstandhouding door middel van het kinder- en jeugdboek te bevorderen'* heeft IBBY-Nederland een vriendschapsband met andere IBBY-secties (Letland, Uruguay en Indonesië). Samen met de besturen van die IBBY-secties zijn in het verleden projecten ontwikkeld. In een voorgaande beleidsperiode is besloten geen actieve (financiële) steun meer aan deze bestaande vriendschapsbanden te verlenen, maar de contacten zijn er nog wel.

Daarnaast is er een nieuwe vriendschapsband aangegaan met IBBY-Cambodja. IBBY-Nederland ondersteunt de Cambodjaanse sectie bij het betalen van de jaarlijkse bijdrage aan IBBY International, die vergeleken met de Nederlandse contributie bescheiden is. Daarnaast werken de secties samen aan een internationale reizende jeugdbibliotheek voor Cambodja. Hiervoor is in de vorige beleidsperiode een collectie van 50 *Silent Books* (tekstloze prentenboeken) geschonken die een plaats hebben gekregen in een bibliotheek in Phnom Penh. In de komende beleidsperiode zullen locaties voor de reizende bibliotheek worden onderzocht.

In de vorige beleidsperiode heeft voorzitter Martine Letterie tweemaal een online workshop gegeven aan Cambodjaanse kinderboekauteurs. In de komende periode zal worden onderzocht of de resultaten van die workshops gebundeld kunnen worden in een klein boekje. IBBY-Cambodja heeft ervaring met het organiseren van International Children's Book Day, waar IBBY-Nederland inspiratie uit kan putten voor de organisatie van de dag in 2025.

Ook zal in de komende periode een vriendschapsband met IBBY-Nepal verder worden onderzocht. Voorzitter Martine Letterie en projectleider Marloes Robijn voerden hierover al meerdere gesprekken. Gedacht wordt aan het coachen van het bestuur van IBBY-Nepal, workshops voor Nepalese schrijvers of het ondersteunen van een vorm van BoekStart in Nepal.

5.4 Tweejaarlijkse IBBY-congressen

De tweejaarlijkse IBBY-congressen zijn van groot belang als ontmoetingsplaats voor de nationale secties. Belangrijk onderdeel van het congres is de vergadering van de General Assembly, waar de verkiezingen van president, het Executive Committee van IBBY International en andere commissies plaatsvinden en het beleid van IBBY International besproken wordt.

In augustus 2024 vindt het 39^e internationale congres plaats in Triest, Italië, onder de titel *Join the Revolution! Giving every child good books*. Normaal gesproken wordt het congres bezocht door een afgevaardigde van het IBBY-bestuur. Omdat het congres in 2024 op een goed te bereizen afstand gehouden wordt, is het bestuur bij wijze van uitzondering voornemens om het congres in grotere bezetting aan te doen. Zo kunnen ook de andere bestuursleden kennismaken met het internationale netwerk en de projecten van IBBY International.

5.5 Jaarlijkse Kinderboekenbeurs Bologna

Op de jaarlijkse Kinderboekenbeurs in Bologna vindt de jaarlijkse vergadering van IBBY Europe – de gezamenlijke Europese secties – plaats en wordt door IBBY Europe tweejaarlijks een eendaags congres belegd. Ook worden er diverse activiteiten ontplooid die het Europese en wereldwijde netwerk kunnen versterken. Daarnaast worden de boeken van de Honour List en de Silent Books tentoongesteld en vinden de bekendmakingen van de winnaars van de ALMA, de H.C. Andersen Awards, de Asahi Reading Promotion Award en de iRead Award plaats in Bologna. In 2025 zal IBBY-Nederland de poster voor International Children's Book Day presenteren tijdens de persconferentie van IBBY International op de beurs.

5.6 Internationale Jugendbibliothek München

IBBY-Nederland ondersteunt het ‘Aussenlektorat’ voor Nederlands- en Friestalige kinder- en jeugdliteratuur. Dit lectoraat wordt door Toin Duijx op vrijwillige basis verzorgd. Hij ontvangt hiervoor van de *Internationale Jugendbibliothek* een geringe onkostenvergoeding. Het meeste werk wordt online gedaan, maar enkele malen per jaar reist Toin Duijx naar München om daar te werken en te overleggen. De reiskosten worden vergoed uit de basissubsidie van het Nederlands Letterenfonds.

IBBY-Nederland zal het ‘Aussenlektorat’ van de *Internationale Jugendbibliothek* blijven ondersteunen in de periode 2024 – 2027. Dit is vooral van belang voor de ondersteuning van de uitgevers in Nederland, Friesland en Vlaanderen die alle kinder- en jeugdboeken gratis beschikbaar stellen voor het up-to-date houden van de grootste collectie van kinder- en jeugdboeken ter wereld in München. Jaarlijks wordt door de *Internationale Jugendbibliothek* een catalogus met aanbevelingen voor bijzondere boeken uit de internationale kinder- en jeugdliteratuur uitgegeven, de White Ravens. Dankzij de *Aussenlektor* uit Nederland is ons taalgebied altijd vertegenwoordigd in deze catalogus.

6. Activiteiten met betrekking tot de studie van de kinder- en jeugdliteratuur 2024-2027

6.1 Annie M.G. Schmidtlezingen

In samenwerking met de Universiteit Leiden, waar tot 2013 de Annie M.G. Schmidtleerstoel voor jeugdliteratuur was gevestigd, werd jaarlijks de Annie M.G. Schmidtlezing georganiseerd. Daarin geeft een gelauwerde schrijver zijn of haar kijk op de (studie van) kinder- en jeugdliteratuur. De lezing is hiermee de enige in zijn soort. Nadat de Annie M.G. Schmidtleerstoel werd opgeheven, namen IBBY-Nederland en het Literatuurmuseum/ Kinderboekenmuseum de organisatie van de A.M.G. Schmidtlezing over. Het Nederlands Letterenfonds en Stichting Lezen hebben zich als partners aangesloten en ondersteunen de lezing financieel. De lezing trekt jaarlijks veel bezoekers en wordt na afloop gepubliceerd op de website van IBBY-Nederland. De Grote Vriendelijke Podcast heeft de afgelopen jaren een opname van de lezing gemaakt, ook hier is veel animo voor. Het streven is om deze samenwerking in de huidige beleidsperiode voort te zetten.

6.2 Master Jeugdliteratuur

In het studiejaar 2011-2012 is aan Tilburg University de master Jeugdliteratuur van start gegaan. IBBY-Nederland ondersteunt deze master van harte. Gastdocenten, excursies en studiedagen zijn in de afgelopen jaren door IBBY financieel ondersteund, alsook het afscheid van hoogleraar Helma van Lierop-Debrauwer. PhD-studenten en docenten

verbonden aan de master Jeugdliteratuur zijn regelmatig spreker op de studiemiddagen.

Daarnaast biedt IBBY-Nederland jaarlijks een stageplaats aan twee studenten van de internationale Erasmus Mundus master Children's Literature, Culture and Media die een semester aan Tilburg University studeren. Tijdens hun stage krijgen de stagiairs een beeld van het (inter)nationale werk van IBBY en zorgen ze voor uitwisseling met andere IBBY-secties. Ook dragen ze bij aan nominatierapporten, nieuwsbrieven en sociale media en kunnen ze een rol spelen bij het samenstellen van anderstalige titellijsten.

7. Samenwerkingspartners

Ani's World – samenwerking onderzoek culturele diversiteit in jeugdliteratuur

Bibliotheek Eemland Amersfoort – locatie voor de studiemiddag 2024

COC Nederland – samenwerking queerkinderboeken.nl

De Leescoalitie – samenwerking queerkinderboeken.nl

Grote Vriendelijke Podcast – opname en promotie van de Annie M.G. Schmidtlezing

IFLA, NBD Biblion, Elsevier Uitgevers en de Mediafederatie/GAU – samenwerking
SDG-Boekenclub.

Internationale Jugendbibliothek München – vertegenwoordiging van Nederlandse en Friese auteurs en illustratoren d.m.v. het Aussenlektorat

Kinderboekenambassadeur – uitreiking prijzen en promotie International Children's Book Day

Koninklijke Bibliotheek/Nationaal Archief – locatie voor de studiemiddag en aanvulling/meedenken programma

Kunstmuseum Den Haag – jaarlijkse locatie voor de Boek&groetdag.

Literatuurmuseum/Kinderboekenmuseum – samenwerking Annie M.G. Schmidtlezing

Nederlands Letterenfonds – belangrijkste sponsor van IBBY en samenwerkingspartner bij het versturen van origineel werk van illustratoren naar de Biennial of Illustrations in Bratislava, samenwerking Annie M.G. Schmidtlezing.

Stichting It Fryske Berneboek – dragen auteurs en vertalers van Friese uitgaven aan voor de Honour List.

Stichting Lezen – samenwerking Annie M.G. Schmidtlezing, onderzoek culturele diversiteit in jeugdliteratuur en andere projecten

Tilburg University – stagiairs van de internationale Erasmus Mundus master Children's Literature, Culture & Media, ondersteuning activiteiten van de master Jeugdliteratuur, sprekers studiemiddag en promotie Miep Diekmann Thesisprijs

Uitgeverij Hoogland & Van Klaveren – stelt het welkomstgeschenk *Tekenaars* gratis beschikbaar voor nieuwe vrienden van IBBY

Uitgeverijen van kinder- en jeugdboeken – leveren boeken aan voor de (internationale) prijzen en tentoonstellingen

Utrechtse kinderboekwinkel – vaste vergaderlocatie van het bestuur

8. Evaluatie van het beleidsplan

Aan het eind van elk jaar dat het beleidsplan loopt, vindt er een tussenevaluatie plaats door het bestuur. Indien nodig wordt het beleidsplan dan aangepast en/of uitgebreid. Eind 2027 zal een beleidsplan voor de periode 2028-2031 opgesteld worden.

